

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 форинти у библиотекма заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стаје лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, или турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 3.

Предлату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројнице из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без оваца никакве се не уважавају наручбине.

О ЕКОНОМНИМ ЗАДРУГАМА.

(Свршетак.)

Господарствена „братовштина“ у Петрињи, о којој нам говораше господин Пејаковић, броји у своје чланове људе сваког сталежа, а поље, које ће та задруга обрађивати, пространо је, као што јој је цел племенита. Но ми би за то били, да се таквим друштвима још већи простор определи, желећи да се у њима сви локални привредни елементи уредне, да се све материјалне и душевне силе уједине. У прошлости листу испитивасмо стање сваког реда грађанства, и видесмо, да је сваки потребан помоћи. Разуме се по себи, да ту не беше реч о стању појединих, и да је само опште узето у обзир.

Знање, рад и новац, рекли смо, главни су привредни чиниоци, који треба да су нам пред очима кад радимо на устројењу економног друштва. Општа се чује жалба, да смо заостали у образовању, а поглавито да је народно образовање у нас на нискоме степену. Погледајмо наше земљоделце, наше занатлије, и већином наше трговце, па ћемо видети, да се код њих слабо знање налази, а знање се изискује данас у свакој струци, без таквога нема нигде напретка. Особито ретко је стручно знање код наших привредних стајежа, а овима припадају да конкурирају са туђим елементима, у којих се такво налази. Ми немамо ни прилике, себи стручна знања прибавити, а не допушта нам озбиљност времена чекати, док нови нараштај буде себи таква присвојио, јер док он дорасте можда неће имати чиме газдовати.

Економно друштво треба да уједини душевне силе наше вароши. Људима од знања ваља упућивати друге, како да се ради и шта да се ради. На одсеке подељени треба да су учитељи народни. Као

сретства служиће им при томе књиге, часописи, али пре свега усмена јавна предавања. Жива реч живосно и дејствује.

Човек је за рад створен, но човечији рад да је плодан, да има користи, треба да је систематичан. У Земуну плаћа се лични телесни рад боље можда него игде на другом месту овога предела, особито ове јесени, кад су надничари више могли заслуживати него ма који занатлије. Ипак слабо имају берићета отуда, јер шта је фајде, кад се дан два ради, а недељу дана се дангуби. Ово важи мање-више и за занатлијски рад.

Занатима је природа, да простом материјалу рукоделом дају већу вредност. Један пањ, који стане на форинту, стругар ће га израдити, да вреди десет форинти, као што бравар из једне цента гвозића у вредности од десет форинти педесет и више форинти истерати може. Усавршенствовање у занатима дакле, удешено локалној потреби, изискује напредак занатлијски. У томе ваља да га економно друштво потпомаже, поучава и упућује, а оно ће се бринути и за потребна сретства.

У колико је већа и боља земаљска продукција у толико већи је и приход од земаља, а до тога се дође рационалним газдовањем. Главни је задатак економног друштва, да се такво код нас уведе и утемељи, и будући да се земљоделство као и занате подпомагати треба јефтиним капиталима, то ће се друштво имати и за то бринути. Оскудица у јефтиним капиталима, рекосмо, смета свима нашим радњама, и била је главни узрок установљењу наше штедионице. Али овај новчани завод по природи својој, може новце узјамљивати само на основу хипотекарне гаранције, а мањи занатлија или земљоделац, који туђу земљу ради, такову гаранцију дати не може, то ће морати друштво са сопственим новцима потпомагати, који

му долази од прилога чланова или другим начином. У колико више буду учесници у задрузи у толико више ће она моћи располагати с новчаним сретствима.

То су наше мисли о економним задругама. Петринско друштво на ограниченијем простору еродни задатак је себи ставило. Ево што вели а томе његово правило: „Да би се што успешније могло на свакој појединој струци господарственој из опште-петринскога гледишта радити, дели се одбор на следећи пет отсека: 1. На отсек за одгајивање младежи у правцу господарственом, за зградарство, кућанство, воћарство, вртларство, пчеларство, дударство и свиларство. 2. На отсек за пољоделство, алатарство и занарство; 3. На отсек за ливарство, сточарство и за уметно рибарство. 4. На отсек за шумарство, виноградарство, винарство и подрумарство. 5. На отсек стариначки, који се састоји из првога члана из сва четира она одбора. Он је за оснивање, надгледање и одржавање читаонице и књижнице, за поучавање другара путем научних састанака и изложби, за расписивање награде, за оснивање, надгледање и уздржавање покућине задругарске као и самих зграда, за издржавање једнога младића у економној школи крижевачкој, и за обучавање неколико младића у занарству и платнарству, што ће их задруга слати у Чешку и Шлезку. Даље, они су дужни водити бригу о скупљању економних и статистичких података, као и о свакој жељи, која се породи ма у којим од оних отсека. Једном речју, дужни су мотрити на напредак и назадак Петриње, у колико су то обележили у статутима својим. Сваки онај отсек може се по потреби и множини посла саставити из мање или више одборника.“

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. И ове недеље, у Уторак по подне, беше састанак варошких заступника. Ми смо на њему били поглавито с тога, да се собом известимо о току већања, што ћемо одсад, ако је иоле можно, свагда да чинимо. Уреднику јавнога листа дужност је, истину јављати, а нама пребациваше, да је наш извештај о предпоследњем већању општинском неистинит, да је изопачен. Оваки укор не може се равнодушно поднети, у толико мање у колико смо га морали чути не само од стране приватних особа. Ми подпуно веру полагамо у нашег известитеља, ипак нам је било добро дошло, што на реченом састанку покренуше сами општинари реч о том нашем извештају, дебатовавши о њему одмах с почетка састанка. У тој дебати налазисмо потврђење онога, што смо о поменутом већању нашим читаоцима саопштили. Ми смо им објективно јавили, што је тада рађено, о чему је дебатовано, и што је закључено, и при том објективно извештају останемо, тврдећи да је истинит.

У нашу обрану морамо применити, да нам не иде у рачун, ма у кога личност дирнути. Ми се држимо само факта. Не личности, него њихова дела подложна су критици, а свако друго предпостављање одбијамо од себе. С тога види нам се изlišно, што је један општинар у обрану другог говорио. Где нема нападаја ту није потребно ни обране. Нама се то видило, као у оној парници, кад је судија осуђеника питао, да л' има што приметити на пресуду. „Молим да опростите моме бранитељу, рече, што ме је овако (!) бранио.“

Предмет већања беше калдрмска тарифа, коју је одбор израдио и која бијаше поднечена решењу општине. Желити је, да би се господа општинари више држали парламентарскога реда, да не говоре уједаред више њих, него један за другим. Код оваквог дебатовања тешко је бити известитељ. И на то морамо их опсменити, да се не удале пре него што су гласали. С почетка седнице има њих на броју толико колико заједно прописује. Али многи раније одлазе, тако да ретко има потребних за закључење гласова, кад гласати ваља. С тога бива, да многи не знају, што је решено, а бијаху на састанку.

[Општинско веће.] У Уторак 14. о. м. био је састанак варошких заступника у магистратској дворани под председништвом г. градоначелника. На њему беше г. варошки адјункт и сва четири вар-

представника. Општинара било је 20, а седнички протокол водио је г. варошки адјункт. Отворивши скупштину рече г. градоначелник, да парламентарни појмови изискују, да се мањина подвргава има закључењу већине. Већина је усвојила ону калдрмску тарифу, коју је в. министарство одбицило. То казује општински протокол, рече г. градоначелник и прочита из овог односна места. Дакле је, рече, сва општина ту тарифу усвојила, а не само тројица чланова, као што то јавља овдашњи јавни лист. Већина општинара и тројица представника изјаснише се, да је општина само у главноме определила, од шта ће се свега калдрмска такса наплатити, а појединости тарифе оставила је одбору, да их овај изради. Али тај елаборат одбора општини не беше поднесен, дакле га није ни усвојити могла. С тога је извештај у листу истинит. У тој дебати учествоваше са обичном живошћу један општинар рекавши, да то све чини нека странка, која је противна оној личности, коју је већина општинара својим избором одликовала. Исти је господин том приликом неке аргументације навео, које потврђиваху високо мишљење о самој себи. Да би се овој неплодној препирки учинио крај, пређе се на дневни ред, који сачињаваше нова калдрмска тарифа, израђена од одбора.

Одборски известитељ г. М. Ивић прочита закупни протокол тачку по тачку, који је у изводу ове садржине. Закупнику калдрме даје се право наплатити таксу од пет новчића при уласку у варош од коња, вода и пр. била кода празна или пуна. За рану која се вози у лађу, плаћа се 1 новчић од вагана при изласку. Еспани који долазе из страних земаља, или се одавне у стране земље носе па се на овдашњој обади манипулирају, плаћају три новчића од центе. За ону робу пак, која долази из наше државе, и остаје у истој, не плаћа се такса, осим ако се увози у варош, онда се плаћа пет новчића од коња. За мариу, која се догађа са стране и из Србије плаћа се два новчића од комада. За овцу, козу, јагње, јаре, свинче, прасе, теле и жребе, ако се на коли носе, плаћа се само 1 новчић од комада.

Земунци за њихове продукте не плаћају, осим за рану у извозу, која такође плаћа један новчић од вагана. Кад Земунци трговине ради еспан са стране доносе, морају таксу од коња плаћати. Банањани пак, који због потопа своју стоку на нашу страну превезу, не плаћају калдрму, као што је не плаћају ни званичници сваког реда.

Ово је укратко садржина нове тарифе. Она тачка, која наређује да се калдрма при уласку наплаћује, изазвала је одвише дуго дебатовање. Неки хтелише, да се калдрма при изласку наплаћује, јер, веде, сељаци немају новаца пре нег' што пазаре, па неће моћи платити. И то су они навели, да је за будућег закупника тешко наместити код сваког уласка у варош човека, коме ће моћи поверити новце.

Општина је усвојила без измене елаборат одбора, и почем других предмета за већање не бијаху закључи се и поднеше протокол.

— Од неколико дана настаде јака зима. Ономадне у Среду показаше термометер седам степена испод нуле. Као што чујемо смрзнут је Тамиш и Бега, а из Пеште и Мухача јавише телеграфом, да има санги на Дунаву. Због те велике зиме скочише дрва ових последњих дана са 40%, а са свим мало их има на нашој пијаци. Чујемо, да је у Панчеву још већа оскудица у дрвима, да их тамо ни мало нема за продају. Наши дрвари имају дрва на савским обалама Хрватским и Славонским, али шта је фајде, кад нема даћи за довоз. Од јуче попустида је зима. После подне

у два сахата показао је термометер 6 степена топлоте.

— Прошлог Уторка беше хајка на зверад у сурчинској кумпанији, којој се придружише више њих ловаца из Земуна. Одкад је настала већа зима, појавише се курјаци у реченој кумпанији, и учинише штету стоци. Првих дана прождераше дванаесторо оваца, три ждребета и више брава. Зато је власт поменуто хајку наредила, у којој је убијено шест вукова, од којих је граничар Радован из Добановца сам два убио.

— Од десетак дана долази нам бечка и банатска пошта дан поздније, у место други дан у вече, добијамо је тек трећи дан пре подне. Кривица је до панчевачког поштарара, који штедећи своје коње, задржи земунски и београдски пакет преко ноћ у Панчеву, и тек друго јутро их оправи овамо. — И Београђанима досађује такво поступање, зато су изаслали комисију у Вишњицу, да извиди пут којим би се могло непосредно с Панчевом до свеже доћи.

— Из Старога Пазува јављају нам за ово грозно дело. У једним словачким граничарским сватовима беше пре неког времена весело друштво. Играње, свирка и песме разлагаше се по дому, а чаше празнише до глува доба ноћи. Као што се често догађа у таким приликама, изродише се свађа међу двојицом Словака, а најпосле почеше се и тући. Трећи неки Словак, човек од велике снаге, развади их за мах, ухвативши једног с једном, другог с другом руком, као да су лутке. Осрамљене кавгаџије претише му, да ће се осветити, извадивши своје ножеве, и оштривши их пред целим друштвом. За тим изађоше на двор, куд позваше и онога који их је развадио. Овај се више није ни повратио друштву, али то чинише она двојица с кривим ножем у руци. На то се узруја сво друштво. Домаћин похита са сватовима на авлију, где виђоше проливену крв, али зостављеног не нађоше нигде. Друго јутро нашло се мртво тело прободенога, на колици пренешено, у комшијској авлији. Судско је испитивање посведочило, да су ране смртне, од којих је одмах морао умртен бити. Под сумњом убијства власт је ону двојицу под затвор ставила и под испит узела, али, као што чујемо, опет су пуштени, ваљда зато, што нема довољних доказа. Јављајући за тај факт препоручујемо га правознацима

на тумачење. У Старом се Пазуви већ од више година често догађају од Словака, од тамошњих Срба се таково што нечује, мања или већа законска преступљења, што казује, да је у тој општини стање моралности јако потрешено, а највише бивају у пијанству. С тога младог и ваљаног евангелског свештеника, који је скоро постао тамошњим парохом, чека доиста велики труд и пожртвовање. Јер подпомаган од власти моћи ће много допринети, да тих злих преступљења мање буде.

— Из Новог Пазува чујемо, да тамо још од почетка јесени болест шарлах влада, од које особито сила деце умиру. Само овог месеца Новембра било је у том селу од двеста кућа 34 смртна случаја. Због те болести од месец дана школе су затворене. — Пре неки дан оженио је тамошњи један имућни сељак свога сина. Сватови се искупише и пођоше на венчање, кад се махом разболи отац младожењин. Док је венчање трајало преносише болесника у комшину кућу, да неби сметао сватовима. Вративши се из цркве посеђаше сватови за сто да ручају, кад их позове болесник да се с њима опрости, јер осећа да му је смрт близу. То су били жалосни сватови, јер још оно вече умре домаћин. — У истом селу свађаше се двојица, трећи хтеде их помирити, запушећи једном уста руком, метнувши му случајно прст у уста, који овај одгризе. Није добро мешати се у свашта, а онај показује довољно способности за општинара, јер доста је зубат.

— Још и за овај догађај збивши се у нашој околини јављају нам. У бешкој кумпанији држао је неки Еврејин трговац неколико стотина свелених оваца на паши, које чуваше његов чобанин. 27. пр. м. нападоше у пољу неколико наоружаних зликоваца на чобанина, који је пред њима морао побећи, да неби био злостављен. За тим зликовци отераше 260 комада оваца. Како је газда од оваца дочуо за то дигне се у потеру за њима, али без успеха. Тражећи овце дође близу Земуна, где му испод руке казаше, да пита граничара Ђукића у Добановцу за своје овце, јер ако икоји, то ће му тај моћи што казати за њих. Трговац оде управо Ђукићу у Добановце, а овај му рече, да овце морају бити у Сурчину, и доиста нађоше тамо махом 80 комада. Услед полицијне истраге бијаху више Сурчинаца под сумњом те крађе под затвор стављени.

и сам један аудитор долазио је из Митровице, да чини истрагу. На Архангелов дан око 8 сахата у вече вративши се са свечарства свога комшије дома, и говорећи са женом хтеде Ђукић да запали лулу на свећу, која стајаше на столу. У тај мах пуче пушка кроз прозор, и тале управо у прси Ђукићеве, да је овај с места пао, и после два сахата душу пустио. Пушка беше напуњена са шиљкастим танетом и сечканим оловним парчадима. Убица није још познат.

— Из Београда добисмо овај допис: На миољској скупштини у Крагујевцу беше предлагано да се народна војска униформише, и то су г.г. министри врло живо прихватили. Одређено је, да се пореже на сваку главу 30 гроша порески, што би свега 278.000 дук. било, с којима би се 60.000 народних војника одело. Ово је већ свршена ствар, премда је и на самој скупштини било доста противних гласова. Ми не ћемо ударати на то, али не мамо куда ни с мислима, које нам ту долазе: е да ли нема у Србији већих потреба, које би се могле покрити оном приличном сумом новца.

Не знам јесте ли чули, како је наш светли кнез био у позоришту баш некако после оне значајне промене у министарству. И свет га је дочекао са великим одушевљењем, и испратио са бурним усклицима „живео!“ Та сцена доста говори.

Кад већ говорим о позоришту, о коме ћу вам почешће јављати, да споменем, како је Њ. Светлост питала честитог управитеља позоришног на поласку са претставе, је ли задовољан са просторијом, на што му г. управитељ одговори, да је потесно. Том приликом обећа светли кнез да ће се зидати народно позориште. Изближе вам за сад неznam ништа казати, премда сам чуо, да се ради о томе, и то, мислим да ће се наставити зидање београдског позоришта, које је већ одавно изнад земље изидано.

Знам да ће бити свакоме мило чути, како је сам светли кнез захтевао да се „Шаран“ нашега милог песника Ј. Ј. претставља, на коју је претставу дошао и врло се задовољан вратио. —

Ђаци на великој школи нашој склопили су дружину под именом „Побратимство.“ „Побратимство“ је поникло из пепела лањске „Србадије.“ Сваки ће радосно поздравити тако удруживање, али задругу београдске омладине поздрављамо с удвојеном радошћу, јер баш тамо не треба

дремати, где не можеш коракну од препона, које се стављају слободном развиту. Но опет нам је и немилостиво, што је друштву ограничен програм од ограничених претпостављеника. Али колико узможе радити у тим границама, уверени смо, да ће радити. То је и првим делом посведочила. Она узима 100 ком. „Толдине старости“ од Ј. Ј. који је те среће (са немарности публике) да му се увек само неколико десетина одзову. Томе примеру ваља свако омладинско друштво, па и сва омладина изван друштва да следује, јер то је најлакши начин, да се помогне и књижевности и књижевницима. У нас нема књижевних добротвора, али омладина може и ту помоћи. Ја се и надам, да ће омладина прихватити, што је „Побратимство“ започело, па не само за ову, него и за сваку другу ваљану књигу. То је дужност њезина, а она бар неће заборављати на дужност своју.

— И из Шапца јављају да стрехота умиру деца од шарлаха. Први глас донео је да је већ 384 деце умрло, други је спустио на 50, али ни то није мали број за Шабац.

— У Новом Саду установљава се задружно нов новчани завод, из којег ће мање занатлије моћи добити зајмове. „Новосадски местни лист“, из којег ту вест вадино, не каже, хоће ли то бити акцијско друштво, или ће се фонд другим путем набавити. Исти вели, да су списци за уписивање већ раздати а штатут да је готов.

— Арцибискуп загребачки кардинал Хаулик разаслао је на своје свештенике архијерејско писмо, у којем их позива, да се Богу моле за папу и цркву, који се у жалосном стању налазе.

— Светли наш цар ономад дошао је у Будим, где ће се пет—шест дана бавити. Сјајна дочека том приликом не бијаше.

— Мађарско министарство предложило је сабору два нова закона, један о интабуловању железница, канала и пр., други проглашује политичну и грађанску једнакост Евреја са осталим грађанима угарским.

— Јавили смо, да Мехиканци предадоше Тегетхофу тело Максимилијана. Оно ће се свечано донети у Аустрију. Све војене лађе аустријске, које становаше по грчком мору,

добиле заповест, да се скупе близу Котора, одкуда ће „Новару“ допринети. Трет.

— Зима је и по горњим местима настала. За снег и мраз јављају новине из Ческе и Аустрије. Железнички возови задоцнише се свуд због великих снегова. 11. о. м. беше у Бечу таки јаки ветар, да од њега многи по сокацима строваљени бијаху, и да ноге или руке сломише.

— Између сев. савеза и јужних држава с једне и Аустрије с друге стране подписан је 23. Окт. заједно са закључним протоколом поштарски уговор.

— У Петрограду ће од нове године излазити нов политичан и књижеван лист „Ново време.“ Тежња му је да измири Пољаке с Русима, и у опште да подхрањује словенску узајамност. Уз то спремају се у Петрограду и неколики историјски списи, који ће Русе изближе да познаду с осталим словенским племенама.

— У литавској епархији у Русији прешло је год. 1866. к православној цркви 25.470 римских католика, 9 лутерана, 36 јевреја, и два мухамеданца, свега 25.517 лица обојег пола. Међу њима је највише сељака, али има и племића, од којих су неки кнежевских и грофовских породица.

— За старину Гарибалда јављају, да је слабога здравља. Влада је талијанска послала њему два лекара, који исказаше, да болесник климу не подноси. На то је влада закључила, да се Гарибалди одведе на Капреру.

— Из Париза јављају, да је Тулонска француска флота добила налог, да сва одлази у Чивитавеквију, и оданде да превезе 10.000 француских војника.

— Познато је, да су неки бунтовници покушавали чинити преврат у Ирскеј. Енглеска власт похватише њих више, и предала их је суду. Пре неког времена изишла је пресуда, усљед које бијаху неколико у Манчестру вештани, други на тамнице осуђени. За те несретнике заузеше се многи из народа, и предадоше краљици молбеницу, да их ова помиљује, што није хтела чинити. Ово и скупоћа, што влада у Енглеској, узбунило је духове, па је власт мо-

рала на дан, кад је вешање било, чинити припреме, како би могла немирима на пут стати. Бојало се, да се не подметне ватра у банки и другим великим заводима.

— По вестима из Цариграда Крићани добро примеше Хусеин-пашу, новог царског намесника. Острво ће се делити на пет санџака. Од три санџака Хришћани су поглавари, Грци Кара-Теодори, Костаки и Савар, а дали су им титулу паше.

— Усљед свађе с једним Пољком у турској служби, руски је консул у Једрену скинуо бандеру.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Земун. Пре неколико година благословио нас је бог с ретком плодношћу, али је тада родило и по другим крајевима, па није било извоза, усљед чега бијаху и цене ниске. Ове године имадосмо и довољна плода, па и цене су добре, али нам сметају довољна превозна сретства. За три месеца извезло се из земаља угарске круне железницом око 10 милиона вагана, а на паробродима један милион. Више него још једанпут толико очекују на западу, да им шиљемо. „По точном рачуну, вели неки белгијски лист, потребују неке европске државе са стране 35—40 милиона ектолитра ране (57—65 милиона вагана), од ког квантума сама Француска четвртину изискује. Енглеска обично 12—13 милиона ектолитра са стране доноси; ове ће године двапут толико требовати. Потребна у увозу Белгије и Холандске показује цифру од 3—4 милиона ектолитра, Швајцарске један милион. Па и сама Спанија мораће неку част потребне ране на страни набавити. Уз то ваља споменути, да у северној Русији, особито Финлантској, као и у Алгерији, влада страховита глад. Ту потребу мисле овако подмирити: Из Одесе 7—9 милиона ектолитра, из мале Азије и Турске 2—3 милиона, из земаља угарске круне 9—10 милиона. Оно што још фали подмириће Америка, где је такође добро ове године родило.“ По овом рачуну може се очекивати, да цене ране неће натраг ударити.

Пројектирано је од више њих и муњних Пештанаца, трговаца и капиталиста, да се установи ново паробродско друштво за реморкирање простих лађа и шлепова на Дунаву са седиштем у Пеншти. Друштво ће

радити под фирмом „Угарско друштво за реморкирање,“ и капитал од 600.000 фор. набавиће се издавањем од 3000 акција по 200 фор. Ми би се овоме подuzeћу радовали, ако би се њиме подвозна сретства на Дунаву умножила, и да нису установљачи намерни, купити Луценбахове парне лађе и шлепове. Али овако прелазе поменуте лађе из руку устаљачког и припознатог Луценбахера у руке једнога друштва, које — ако буде примеру других акцијских друштва у Аустрији следевало — неће моћи изменити г. Луценбахера. Надамо се, да овај ваљани подузимач том продајом није се одрекао са свим бродарства на Дунаву, које је толику корист принело трговини. Луценбахер и наш земљак г. Форовић не малу су заслугу себи стекли са својим подuzeћима.

Телеграфични извештај о јучерашњој житној берзи у Бечу још није био стигао кад смо наш лист закључили.

Земун, 18. Новембра. При концу седмице имадосмо издашних довоза ране, али цене усљед падања по горњим местима, и код нас ударише мало натраг, купци се ипак не уздрже од куповања. Ове су последње цене: Наполица 4 ф. 80 н., јечам 2 ф. 90 н. Зоб остала је при старој цени као што је и кукуруз. Ј.

Пешта, 16. При промету од 20.000 мерова цене се шенице добро држаше. Продала се добра 88—89 фунт. по 7 ф., 87½—89¼ фунт. по 6 ф. 90 н. за готове новце, а на три месечну вересију 85½—89 фунт., као и 86—86¼—89 фунт. по 6 ф. 75 н., 86—89½ фунт. по 6 ф. 62½ н. меров. Тражила се раж, од које је продато 4000 мерова 78—80 фунт. по 4 ф. 30—35 н. за готово, као што се и зоб по 1 ф. 70 н. продала. Кукуруз нов куповање по 2 ф. 70 н.

Новисад. Цене ране по „не м. л.“ шеница најбоља: 5 ф. 33 н. шеница лошија: 5 ф. 6 н.; наполица најбоља: 4 ф. наполица лошија: 3 ф. 73 н.; јечам најбољи: 2 ф. 13 н. зоб: 1 ф. 60 н.; кукуруз: 3 ф. 33 новчића.

Вршац. 9. Нов. беше пијаци ова цена: жито добра роба 5.40—50 лоше 5—5.30. Овас 1.80—82. Јечам 2.30—40. Кукуруз 2.72. Сено 2.60. Вину је цена: беле робе старо 6—6.80. ново 5.25—6.50.; црне робе

6—7 ф. скупље. Продало се више од 5000 акова.

Из Барловаца јављају да се тамо вино тражи и да се добра бела роба, 5—5.50, а црна 6—7 ф. по аков плаћа. Шљивовица 21—29 ф. аков.

Из Беле Цркве пишу, да се и тамо вино онајвише бело — тражи и добро плаћа. Ове недеље продато је до 3 хиљаде акова по 5.90—7 ф. аков. На црно вино слабо купаца.

Вршац, 17. Нов. Последње цене рание. Жито : 5 ф. 40—60 н.; јечам : 2 ф. 30 н.; зоб : 2 ф.; кукуруз : 2 ф. 70—72 н. Дрва хват 11—13 ф.

Бела црква, 15. Нов. Промет у рани ове недеље са свим не знатан беше. Вино се продало до 800 акова по 6—6 ф. 25 н. аков, и то беле робе; црна нема купаца. (В.К.)

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

По други пут позивам на претплату на моју књигу „Индијске приповетке“, епопеје из „Махабарате.“ Наш је читалачки свет имао доста на углед из ове слављене поезије источне. За уверење може послужити сада још и препорука наших листова, када сам први пут огласио. С тога не ћу сам ништа говорити.

Нека иоле одзива буде, па ће сада књига изаћи, јер ми је и прилика удеснија не пређе. Стари претплатници моји мислим да ће се онет пријавити, а новима се надам.

У омладину се уздам! Она је уста-ла, да прибира чисте не покварене душевне хране народу своме. Да ли ће и ова књига припомоћи томе,

остављам њиховом суду. Али сам уверен да ће се сложити са судом толиких народа, који је примише у своју књижевност.

У ову књигу доћи ће к познато-ме садржају још једна нова песма. Цену остављам стару 60 новч., а за Србију 6 гр. чар.

Рок уписивању траје до Божића. Књигаће одмах по томе изаћи.

Скупљачима дајем на десет књига једну на дар.

Новци нека се шаљу управо на мене у кући г. Петра Јанковића, а из Србије, коме је удесније г. Павлу Михајловићу у министарству финан-сије у Београду.

У Земуну, 28. Октобра 1867.

Сима Поповић.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	13.	14.	15.	16.	17.	18.
Н о в е м б р а						
Дукат цесарски	5 80	5 75	5 76	— —	5 72	5 27 ⁵ / ₁₀
Наполеондор	9 75	9 69 ¹ / ₂	9 71	— —	— —	— —
Сребро	120 —	119 25	119 25	— —	118 50	118 50
5 ⁰ / ₀ метални	56 80	56 75	56 80	— —	57 40	57 25
Ови с кам вај — новем	59 —	58 60	58 60	— —	58 65	58 40
5 ⁰ / ₀ народни зајам	66 60	66 70	66 85	— —	66 30	66 10
Акције народне банке	684 —	684 —	680	— —	678 60	679 —
„ кред. завода	182 60	184 10	182 60	— —	183 90	184 30
Дозови 1860. године	83 40	83 60	83 50	— —	83 80	83 90
„ 1864. „	78 —	78 30	77 90	— —	— —	— —
„ кред. завода	129 25	129 —	129 —	— —	— —	— —

Пловни ред пароброда.

- Из Земун за у Пешту: Понедељником и Четврком у 8 сати у јутру.
- „ Пеште за у Земун: Средом и Суботом у 7 сахата у јутру.
- „ Земун за у Оршаву, Галац и Цариград: Петком у јутру.
- „ Оршаве за у Земун: Недељом у јутру.
- „ Земун за у Сисак: Петком.
- „ Сиска за у Земун: Вторником у јутру.
- „ Земун за у Сегедин: Недељом у подне.
- „ Сегедина за у Земун: Средом у јутру.
- „ Београда за у Градиште: Вторником, Петком и Недељом.
- „ Градишта за у Београд у Четвртак, Суботу и Понедељак у јутру.
- „ Београда за у Оршаву: Вторником.
- „ Оршаве за у Београд: Средом у 10 сахата пре подне.
- „ Београда за у Шабац: Недељом, Вторником и Петком у јутру.
- „ Шабац за у Београд: Понедељником, Средом и Суботом у јутру.
- „ Београда за у Брчку: Четврком.
- „ Брчке за у Београд: Петком.

СТОВАРИШТЕ ДРВЕНАРИЈЕ
Накращког спахлука

госп. Ханри и Л. д'Ере у Сиску.

Част ми је поштованој публици јавити да се горње стовариште у знатном колпчеству код мене овде налази и продајем: Допате за рану у 3 величине 100 к. 20 ф. „ лебње 100 „ 34 „ Колица 100 „ 105 „ Франко обала овде са 3% за готове новце, а у осталој дрвенарији као: виле, косишта, влашке допате, јармови и пр., служићу својевремено у свакој количини, и наручбине примам за пролеће по нај-умеренијој цени

У колико је чисто рукодјелије уде-шево, у толико су и цене, да ће тешко когод с нама конкурирати моћи, а сто-вариште овде као средоточије трговине служи купцима за велику олакшицу

У Земуну 1. Новембра 1867.

Косма Поповић.

Подуно стољно посуђе за 6 особа за цену од 10 до 30 фор Подуно посуђе за кафу и чај за 6 особа за цену од 6 до 18 фор. Најфинији тањери од порцулана на туче за цену од 2 до 6 фор. Најфинији тањери од порцулана за сладкиш са златом или без злата на туче за цену од 2 до 8 фор

СТОВАРИШТЕ СТАКЛА

из фабрике ЗВЕЧЕВО у СЛАВОНИЈИ и ХАЈДА у ЧЕСКОЈ.

Истовариште порцулана, камењаче, огледала и златни летвица које се могу прати из најврснијих фабрика у Ческој.

Стакарски послови сваке врсте врше се за најјестивије цене.

Стовариште петролеум и фотоген светиљка, ктому најфинији салон фотоген.

Complete Speise-Service für 6 Personen von 10 bis 30 fl. Complete Caffee- & Thee-Service für 6 Personen von 6 bis 18 fl. Feinste Porzellan-Speiseteller pr. Dutzend von 2 bis 6 fl. Feinst Dessertteller mit und ohne Gold pr. Dutzend 2 bis 8 fl.

SEMLIN.

БРАЋА ХАЈМ У ЗЕМУНУ.

BRÜDER HEIM

im Edlen von Spirta'schen Hause.

У кући Госп. пл. от Спирте.

Glas-Lager

aus den Fabriken Zvečevo in Slavonien and

Hayda in Böhmen,

Porzellan-, Steingut-, Spiegel-, Wasch-Goldbleichen Lager aus den vorzüglichsten Fabriken, Böhmen

Glaser-Arbeiten aller Art werde auf das Billigste berechnet.

Photogen- und Petroleum-Lampen-Lager,

hierzu das feinste Salon-Photogen.

СТЕФАН ШУЛ, посластичар у Земуну, препоручује своју добро снабђе-вену посластичарницу код „Фортуне“, где се налазе сваке врсте слаткиши, шоколаде, ликера, аусбрухска вина, торте и друге шећерне ствари, као и крстови за крена имена, и пр. Овај посластичар прима налоге и на ручкове и вечере приликом сватова и других свечаности.

СЛИКЕ САРАЈЕВСКЕ.

(Наставак.)

Почнимо наша посматрања одмах од оне стране вароши, која се далеко тамо пружа на предбрежја Требевића. Она се зове „пасја махала“, и то је најузвишенији део Сарајева, од прилике 1800 стопа изнад мора. Ту живи само сиротиња, занатлије и надничари. Куће су јадне, сокаци узацки и криви, а цамије све од дрвета, па и мунари њихови, с тога и изгледају као дрвени димњаци. Само две или три мунаре од камена и с лимом на врху могу се видети у тој страни Сарајева. У „пасјој махали“ живеше некада Хришћани, с тога су је и назвали тако. А то ћемо и по другим местима у Босни наћи, као на пр. у Фочи. Сада живе у „пасјој махали“ само мухамеданци, али се и сада зове тако. И у овом случају колико је пута историја постала промена ствари.

Хришћани оставише „пасју махалу“ због насиља. Они су управо с тога сагнани у дол, како би са свих страна били Турцима опкољени и мотрени, а сада је тај део Сарајева, где Срби живе најлепши. Наравно онда није нико ни мислио на то, и онда су хтели само, да одважан човек, који би се хтео светити мучитељима својим, не може лако умаћи. Шума од памтивека покриваше онда још сада са свим голи Требевић, у којој се сакриваху хајдуци, када се још врзоше са свим око Сарајева. Неколико јуначки скокова требало је онда од „пасје махале“ до шуме, а у нутра не смеђаше нико за бегунцом, јер хајдук иза грма или стене моли своју дугу пушку да га неслаже, а за око ни молити неће; ту нема никоме помоћи. Гора беше, па и сада је још где-где слободна земља тих дивљих синова. Које тражио заштите у њој је нашао.

Висине, којих подножје захваћа поменути део вароши, пружају се заокружавајући чак до Миљацке. На предбрежју томе има кућа, као и на обронку, и пружа се источно као зид, и не стаје га у теснацу једном изпред нас. Из тога теснаца тече хучно Миљацка и раздваја Сарајево на неједнаке делове. Од овога места са кога посматрамо околину до предбрежја прилична је просторија. Преко од њега лежи градски брег. На ономе су простору силне махале, и све су куће на чешће, што су ближе Миљацке. Што на више идемо по тима изданцима горским, то ће мо све више и веће бапте, а све

ређе куће наћи, а најпосле виде се још по где који станови.

Куће мусломана су обично на висини грађене, па где год су нашли какво узвишено место, одмах су ту једну или више кућа саградили, јер они полагаху врло много на отворен, леп изглед. Они ће још пре за тим тежити, него да им је хлађан извор близу куће њихове. Заљубав лепа изгледа, он не гледа ни на незгоде неке. Зором иде доле у мрачне чаршије, берберин, екмеџија, папудија и др. ради свагдашњег хлеба. Али тек што је са мунаре мујезим ињиндије јавио, они се већ сви спремају кући, и одмах ћете их видети где се узпињу уз стрме и степовите стазе, које воде дому њихову. Да теферич ужива, то му је већ у крви. Теферича ради провешће он дуго на љутој зимм на оним висинама, а у јадним кућама, од дрвета или плетера, кроз које ветар шиба, да му се кости смрзну.

Па и мртвима спремају мусломани вечне куће на висини. У Сарајеву су најлепша места гробља и од прилике шести део варошка простора употребљава се за гробове. А и осим тога сваким кораком наићи ћеш на поједине гробове. И на оном предбрежју, што смо казали, да се до Миљацке пружа, видимо велико гробље, а у среди између многобројних камења, два турбета, под једним од тих почивају кости Шерифа, оца Фасли-паше Шерифовића, који је до велика богатства и важности у Босни дошао. Шериф паде са верноности своје Султану, али Бошњаци мухамеданске вере тврде, да је пао, што је био противник старих автономних права земаљских, а пријатељ реформи по европском начину. О тој катастрофи, и осталом потресу после тога, овако приповедаху ми:

Беше бадњи дан 1826. г. Наједан пут пуче глас по чаршијама у Сарајеву: „Затварајте чаршије! Ко је на нашој страни, нека дође у велики хан у цареву махалу, а ко је против нас, нека иде у град!“ Сарајлије бунише се онет, као што то они почешће чинише, кад везир или други који од власти запрети опасношћу њиховој олигархији. У Босни, као што је речено, владаху урођени и наследни капетани, а Сарајево међутим сачињаваше као неку аристократску републику, а владаху поједине породице редом. Сада је ваљало свладати једну партају, која се подиже у Сарајеву усљед повратка многих изгнаника у корист портиним реформама, и која се подиже да новоме везиру Абдураман-пашини

пут у Босну прокрчи. Тада је морао и скоро наименовани везир у Босни Велили-Хаџи-Мустафа-паша, уз кога беху још неколико Стамбули-ефенди да реформе уведу, испред узбуњених Сарајлија у сред зиме преко Дрине у Србију побећи. Хаџи-Мустафа-паша одустао је и без борбе. Он је видео цео посао осујећен, јер је знао да ће за Сарајлијама и цела земља устати, ако им се дирне у право њихово. Са свога јунаштва и богатства увек они предњаче у устанцима против царског намесника. У овом случају рачунаху они још и на јаничаре, јер и ових опстанак беше у опасности, као што то најновији крвави сукоби у Цариграду сведочише.

Еле тек што чуше оне речи на пред, одмах позатвараху дућане, а чаршија остаде пушта. Уплашени Хришћани похиташе својим кућама, да се у њима утврде. Тада не беше весела Божића, који им долазаше, јер ма како да се ствар сврши, за рају ће бити свакојако рђаво, биће нових жада и невоља.

После једнога сахата могли сте видети пред Беглуком, пред царевом цамијом и у Бистрику хиљадама наоружаних. Па и дуж леве обале Миљацке све до према хаџијској цамији комешаху се многи, а други међу тим поседнуше латинску и цареву ђуприју и сокаке, који се с њима сучељаваху. У хану световаху се вође, шта да започну. И закључише, кад побију противнике у вароши, да се дигну на границу и да потуку новог везира, који долазаше.

Оних, што се у граду скупише, не беше их у први мах много, као непријатеља њихових. Поједини или повине њих заједно долазише већином странпутицом у град, јер им претише присталице противне странке. А многи су се морали и окрвати, док су дошли до града. И отац Фазли-паше, поменути шериф, припадаше градској партаји, и кад је пошао у град, већ се борба почела а особито у сокацима који водише у град беше пуно непријатеља. Са неколико верних слуга покушаваше шериф да пробије непријатељске редове. Шериф беше и код њих самих врло уважен, па зацело томе ваља приписати, што га непријатељи пропустише. Најгори непријатељи пратише га узастошце али ни од њих не подиже нико руке на њега. Но близу гробља на левој страни од главне капије градске, дакле већ близу мете своје, хтеде шериф бесној светини да претстави шта су започели, и да их опомене на последице опасна посла њи-

хова. Камење полети на те речи његове. То беше одговор. Подесише га у слепо око, и он паде, и затрпаше га читавом хумком од камења. Слуга један, пративши шерифа на последњем ходу његовом, спасе се из метежа, похити дому и одведе младога сина убијенога шерифа на сигурно место. То чињаше зато, што убице шерифове претише, сво племе његово истребити. Од верног слуге спасени младић јест онај исти Фаслипаша Шерифовић, који је поздније велику славу и богатство у Босни стекао, а сад седи у Стамболу, где становати мора.

(Наставиће се.)

СУДБИНА И ЦАРСКА КРУНА.

(Наставак.)

Опет је сунце утонуло у тавне вале адријске, а звона из оближњих села умилно се одзиваху у свечаним звуцима преко глаткога мора.

Вечно плаво италијанско небо стајаше као кристални свод над дивним оним пределом, у којем је природа све најбоље дарове своје излила, као да је хтела не изцрпљивост своју показати.

У тај пар шеташе се замишљен човек неки кроз густе редове дрва у лепом парку који се до мора спушташе. Он беше мрачна изгледа. По високом снажном стању могао си познати гоздену снагу и здравље у њему, и ако се у коси по гдекоја бела видеља, а из намрштених црта његових показиваше се не променљива воља и одважност. Широки шешир држаше у руци, и главу могао си му упоредити с моделом каквог римског каменоресца, који би хтео црте Масинисе или Ката овековечити. Црна, кратка брада покриваше црномањасто лице његово, које му орловски нос и ватрено око што непрестано на све стране севаше дивљу одважност даваше, а на високом сведеном челу могаше се дух и разум читати.

Читав сахат одаше он дуж мора, кад наједан пут погледа на прозоре Мирамара. Сад не стаде оних укочених црта и прелише се у поругљиво смешешење.

— Кад би нешто знао „избрани царе од Мехике“ каква те судбина чека у „лепој земљи“ Монтесумовој? Облагац, преварен, па онда остављен, и тек ћеш се онда пробудити из царског сна, кога још нико на том престолу сретно није доснио.

Монархија! Та једина реч доста је, да побуди на западу борбу на живот или смрт. Ти не ћеш часа

мировати, док носиш имена њезина. Па да си десет пута већи и бољи, него што те хвале, па да водиш војске целе Европе, та једна једина реч — па је све заман!

Орао Мехикански не трпи златна кавеза, као матори врабци европски. Ти ћеш га скоро морати оставити, или ће те он сурвати у пропаст...

Ту се наједанпут зачуше кораци. Он уђута, и погледа на дошљака.

Младић у мексиканском народном оделу приближи се кроз тавне редове и несмотрив онога. Он читаше неко писмо полугласно.

— Добро вече Тарера, поздрави стара јуначина младића и климне главом.

— Ах! изненађено кликне младић и дигне главу, по којој је познавалац шпањскога народа потомка његовог могао познати.

— Лопец, јесте ли ви? Признајем, изненадили сте ме.

— Теши те се, драги пријатељу мој. Ми смо Мехиканци осуђени, да се не престано изненађујемо.

— Како вам се допада овде? Али не треба ни да питам, кад вас видим, како сте занесени дивном околином. Него, како вам се допада цар?

— Обожавам га! Мехика треба да слави бога за таког владоаца.

— Хм, то нешто брзо иде код вас. Знате шта ја радим?

— Шта?

— Жалим га. Чудите се? Онда се ја још више чудим, како да се и ви самном заједно не чудите. Кажите ми, капетане искрено, јесте ли кад год мислили о томе, да ли Мехика треба деспоту или руку благог владоаца, да би сретна била?

— Како ја мислим, могли би то последње употребити, ако нам први неби могао мир повратити.

— Ви сањате о миру, а у Веракрузу немате ништа прече, него да у бој идете.

— Е, рат војнику — мир грађанину.

— Република не зна разлике.

— Република је престала.

— Јест, докле бајонети француских зуава допиру.

— Остало покушајмо с царским.

— А буду ли ови побеђени?

— Онда ћемо знати умрети.

— Ах, младићу, не иде то тако лако, као што ви снівате. Морати умрети, томе се милиони науче, али хтети умрети, то је врлина најтрнавија од свију других. И сам сам некада сањарио о томе, али су прошла та времена. Случајно сам био онда заљубљен, па ако се неварам, не сте ни ви прости од тога.

Младић шћаше усиљеним смешешем да прикрије збуњеност своју.

Међу тим дође неки кавалер и хтеде у чамац ући, кад га Лопец спази и веома се обрадује. Они одоше да се возају, а младић не хтеде пристати. Кавалер беше човек око својих тридесет година, лице му беше обријано изуживано, али опет живо. Цео изгледаше углађен и отмен.

— Још сам јутрос желео да се с вама разговорим, поче Лопец и запали цигару. Како вам се допада цар?

— Може опаснији бити, него што сневасмо, одговори странац.

— Зар се ви бојите Немца?

— А зар немам узрока? Нема опаснија непријатеља од њега. Прво обећање његово мора смрт задати републици, т. ј. мир.

— Он ће га одмах како дође прогласити.

— А ми ћемо га поништити.

— Круну од трња носиће он на престолу Монтесумову.

— Жао ми је, али он ће бити жртва начелу, кога се ми морамо држати, док нам и последња жила бије. И тридесет зуава да пусте на једног републиканца, морају најпосле пропасти. Природа, народ и земља наши су савезници, а њих не победи никака најамничка војска републиканска и она ће јурити царство к пропасти преко лешина, гробова и колевки, преко стења и камења, кроз пуестош и рај, гониће неуморно, без милости и помиловања. Старост их неће заштити, гроб их неће склонити. Што се год миче мора у бој на освету, кад ослободитељ развије заставу независности. Слобода и отацтво! И жене и деца и старци на ноге ће да својим животом сачувају живот Мехике. Под заставом у боју за свету слободу, дужни ће наплатити дуг, кривац ће се опростити преступа, несретник ће се оплемениити, крв ће постати свето миро у нашој вери у слободу... Слобода или смрт! Ужасну пирамиду сазидаћемо слободи. Потомци ће је с језом гледати и чудиће се величини њезиној. Бајонети војске наше биће јој подножје, а врх њезин биће разлупана царска круна. А ти Максимилијане, да донесеш славу Цезарову, дух Аугустов и законе Соломонове — све бадава! Ти се бориш против судбине своје, против народа свога; па где те народ победи — бегаћеш, а где падне у крви пред ноге твоје — владаћеш над лешинама и развалинама. Нема милости побеђеноме! Борба на живот и смрт! Измирења нема.

Лаврови венци победоносу, а смрт побеђеноме.

Сад ућута. Громовити глас његов још се орио, а ватрени поглед баци на прозоре Максимилијанове. Ужасна мрзост пала је тим погледом на царски дворцац.

Као два демона иђаху сада обојица погледајући с неизказаном, с непомирљивом мрзошћу на двор.

3. Мексиканска круна.

Дође и трећи дан, 14. Априла, од како је Максимилијан примио Мексиканску круну. Дође дан поласка. Ретка је то свечаност била; све окићено и светло, а обалу морску прекрило небројен народ из свију сталежа и оближњих места. Максимилијан изађе са царицом Шарлотом са пратњом својом и посланицима мексиканским и оде на лађу „Новара.“ Одушевљеним усклицима из народа небеше краја. Шарлоти се низаше сузе низ лепо лице, а Максимилијан прекретио руке и тако нескладаху очију са мила становишта њихова, пуно лепих успомена, које им све редом излажаху пред очи. То беше тренутак и радости и жалости, и бола и весеља... Отачбина им изчезну изпред очију...

Громовити поздрав стотину топова са Гибралтара беше му последње „с богом!“ старог континента.

Последњих дана Маја месеца јурио је свет као узрујано море сокацима к пристаништу морске вароши Вера круса. Регименте француске посаде прискочише оружју, а бубњеви се орише, с којима се грмљавина топова спајаше.

Ни пун сахат не прође, а глас оде сокацима као олујина: „Ево цара!“ Све оживе наједанпут. Широки сокацима непрестано је ишао народ, куће и радионице осташе пусти, а варош се прели у саме заставе и цвеће.

Топови загрмише када цар етаде ногом на земљу. Народ га поздрави. Одушевљење не описано. Он седе с царицом на кола и оде у двор, праћен усклицима народа и француским официрима. Шарлота беше сретна гледајући Максимилијана сретна и задовољна, јер види цео народ где га љуби.

Кад је сишао с кола, поклони се светини, која га поздрави са „живео цар!“ где се и француских војника, „vive l'empereur!“ чуло. Он оде у двор а с њиме и пратња његова и посланици и министри његови,

које одмах отпусти, наложивши им да захвале у име његово народу на дочеку. У исти мах одоше и гласници по целој земљи да јаве, да је цар дошао. Одмах за тим читала се и прокламација Максимилијанова по свима ђошковима вароши и на свима јавним местима. Хиљадама Мексиканаца стајаху околу прокламација, и говораху између себе: Таке не беху оне републиканске и слободњачке, крвљу попрскане!

После безграничних невоља грађанскога рата, после бура партајског беснила, које синове њихове убијаше, усеве потираще а од колеба сељачких „ужасне бакљаде“ својим победама правеше, после свију невоља, што превазилазише сваку меру, сину један пут зрачак сунца кроз тамне облаке. — Он им донесе мир, опроштење и заборавност!

Народ је врвио до поноћи око његова двора. Име његово чуло се из сваких уста. Милиони га поздрављаху, и он у средини њиховој први пут отпочину.

Прва радња те велике светковине измирења свршила се. А Максимилијана обузе нова снага у великом царству, у новој домовини његовој. Сневајући о слави и величини својој шиљаше далекој отачбини својој преко мора поздраве.

Око по сахата после поноћи изађе неки човек у огртачу умотан из царског двора, и упути се општрим кораком к пристаништу Веракрусом, к некој лепој двокатници, где зазвони. Покућар му одмах отвори, и отирати га са свећом до еобних врата. Соба беше богато намештена. Он ходаше мало горе доле. Дуго не потраја, а врата се побочна отворише, и унутра ступи човек у народном мексиканском одећу и поздрави странца.

— Здраво Лопецу! у добар час дођосте у Мехику патраг. Седите. Шта вас је донело к мени?

— Чудно питање, Добладо, одговори мирно Лопец домаћину, ко из Европе дође треба да је љубопитљивији, него ви. Како република? Шта ради Јуарец, Корона, Дијац, ваш стриц?

— Много питања наједанпут. Али најважније је, да сједињене државе неће да признају мексиканску царевину, ни Максимилијана за цара.

— То смо се могли надати. Сигурност републике иште пропаст монархије.

— Јуарец је заузео север, сад може слободније радити, а 30.000 републиканаца сада су за њим против царске војске.

— Максимилијан ће му опростити, ако се покори. Учиниће га својим министром, ако се одрече председништва у републици.

— Ха! са 30.000 бајонета он ће му одговорити. Јели тај Хабсбуржанин сишао с ума? Он хоће да помилује онога, кога још ни победио, ни видео није. То је лудост, какву му могаху само неколико преживелих бирократа његова двора улити.

(На тањиће се.)

КЊИЖЕВНОСТ.

* Ових дана изишао је: „Словенски Музеум.“ Мисли о потреби научног средишта за сваколика словенска племена. Изписао Др. В. Богвић, члан више учених друштава. (Прештампано из „Српског Летописа“ за 1866. г.) У Новом Саду, Платонова књигопечатња 1867. На 8-ци, 1 л. стр. 70.

* Изишао је: „Мали извод из историје српске књижевности,“ за Вишу женску школу. Према својим проистајањем делу саставио Стојан Новаковић. Прегледала и одобрила школска комисија. 1867. Штампала и издала државна штампарија. На 16-ци 3 л. и 124 стр. У додатк има: таблица, разлика међу старим словенским, српско-словенским и руско-словенским језиком. II. примери из старог словенског језика. III. примери из српско-словенског језика. Цена је 4 гр. нар. а може се добити преко књижаре В. Владожића, у Београду.

* Изишао је: „Православниј проповѣдникъ митрополита српскога Михаила, у користъ фонда свещенничкогъ.“ Књига III. у Београду у држав. печатњи. 1867. На 8-ци, 4 л. стр. 308.

* Од календара за 1868. изишао је досад: 1. Звездар са 4 илустрације и нешто мало смјаница за читање. 2. Српско-народни домаћи календар. 3. Ружица 40-та год. 4. Самоказ, за преступну 1868. г. (Својина Ј. Филиповића), на 16-ци, 16 л. Ово је неки особити начин календара удешаван са завјанима за просте људе. 5. Востокъ српско-народни календар за пр. г. 1868. Уредио Венцеслав Њемец. Год. I. У Београду. Издао књиж. Добровољевића. На 8-ци 100 стр. са сликом словенских гостију у Москви. Цена 6 гр. — Календар је најраспрострањена књига. Њиме се могу најлакше унети лепе и здраве и корисне мисли у народ. На опет су нам календари рђави, и њи е се само спекулација тера. С тога се више радујемо олазацијом календару, само би ваљало да се покуже они, на којима је посао

* Мидијевић, секретар у министарству просвете позива на претплату на другу књигу „Монтескијевић персијских писама.“ Цена је 8 гр., а на десет екземпљених даје једну на дар.

* Из „Заставе“ прештампана је књижница „Основне школе у Северној Америци.“ Вредна књижница, која нам и сувише може показати колики грдни назадак трпимо са рђавих основних школа, кад погледамо на ону негу, бригу и пожртвовање северних Американаца око школа својих.